

CIDOB I IBEI: UN PROJECTE COMPARTIT

Jacint Jordana

Catedràtic de Ciència política i de l'Administració,
Universitat Pompeu Fabra; director, Institut Barcelona Estudis
Internacionals (IBEI)

Vaig conèixer en Pep cap a l'any 2000, quan em varen proposar ser el responsable del programa sobre l'Amèrica Llatina del CIDOB. Des de les primeres converses, em va deixar molt impressionat. Poca gent havia conegut que tingués un coneixement de la regió des de perspectives tant diverses: des del món de la cooperació descentralitzada, des de la formulació de la política exterior, des de la pròpia experiència del treball en el territori, i tantes d'altres. Em vaig sentir encuriósit per saber més de la seva vida, de la seva llarga estada a Xile, dels orígens del CIDOB i la seva evolució els anys vuitanta i noranta; de les dificultats per sobreviure en un entorn molt difícil institucionalment, en un temps en el que els temes internacionals no deixaven de ser una anècdota entre les prioritats del país. Vaig aprendre molt d'en Pep, de la seva paciència, de la seva visió transversal, però alhora centrada en el nucli d'allò que era el més important, i, sobretot, de la seva passió incondicional per fer el bé, per fer-ho el millor possible per a tota la comunitat i per lluitar incansablement per aconseguir-ho.

L'any 2005, quan em varen proposar assumir la direcció de l'IBEI, aquest tot just arrencava, amb un màster en relacions internacionals de caràcter interuniversitari. No era un repte senzill: la seva natura singular, com un projecte compartit entre les universitats públiques de l'àrea de Barcelona i el CIDOB –que exercia d'institució impulsora–, i alhora, les expectatives que despertava, per fomentar la recerca i la formació avançada en relacions internacionals, ho feien tot plegat molt complicat. En impulsar l'IBEI, quan aquest encara estava començant a néixer, el suport, l'ajuda i la intuïció d'en Pep varen ser molt importants per a mi. Recordo la conversa que vaig tenir amb ell, abans d'acceptar la direcció de l'IBEI, quan em va animar a assumir aquesta responsabilitat. Junts vàrem creure en l'IBEI com un projecte que podria adquirir la seva pròpia identitat, però que també podria enriquir el CIDOB i que, sobretot, es podria bastir mitjançant la interrelació constant entre les dues fundacions.

En els anys següents, vàrem col·laborar estretament en la promoció del desenvolupament de l'IBEI, i en cercar fórmules per articular les activitats que es portaven a terme al CIDOB amb les propostes que es començaven a impulsar des de l'IBEI. Sense la seva confiança i flexibilitat, això difícilment hauria estat possible: la idea que vàrem anar desenvolupant era establir una clara divisió de funcions, que permetés especialitzar més i millor cada institució. D'una banda, configurar el CIDOB com un *think tank* potent, amb un fort prestigi internacional i amb capacitat d'influència en la formació de polítiques; d'altra banda, desenvolupar l'IBEI com un centre de recerca orientat al món acadèmic, que integrés la investigació i la formació avançada en relacions internacionals, amb uns estàndards de qualitat equiparables a les millors institucions europees. Per fer-ho possible, pensàvem, un havia d'enriquir a l'altre de formes molt diverses, però especialment en idees, coneixements, contactes i capacitats intel·lectuals.

Tot plegat no va ser fàcil, i no sempre els propòsits es varen convertir en èxits a curt termini. Però els inicis de l'IBEI haurien estat molt més difícils sense en Pep i la seva manera de fer les coses. També cal dir que, avui en dia, en el seu llegat hi podem comptar, no solament en la construcció i consolidació del CIDOB com un dels millors *think tanks* europeus, sinó també la seva significativa contribució a bastir a Barcelona d'una escola d'estudis internacionals que competeix amb els millors centres europeus en aquest àmbit.

Creació de la Fundació IBEI: Josep Ribera, Muriel Casals (UAB), Joan Tugores (UB), Rosa Virós (UPF) i Gabriel Ferrater (UOC).